

GEMEENREGTELIKE AANSPREEKLIKHEID (EISE INGESTEL-GRONDSLAG) AFDELING

OMSKREWE GEBEURTENISSE

Skadevergoeding wat die Versekerde regtens aanspreeklik word om te betaal as gevolg van Besering of Skade wat op of ná die Terugwerkende datum wat in die Bylae vermeld word in die loop van of in verband met die Besigheid plaasvind binne die Gebiedsperke en wat aanleiding gee tot 'n eis of eise wat aanvanklik gedurende die Versekeringstydperk skriftelik teen die Versekerde ingestel word.

OMSKRYWINGS

Besigheid sal beteken die besigheid van die Versekerde soos aangedui in die Bylae van hierdie polis.

Koste en Uitgawes sal beteken koste, fooie, uitgawes en regskoste wat deur 'n eiser of enige aantal eisers van die Versekerde verhaalbaar is of wat deur die Maatskappy of deur die Versekerde met die Maatskappy se vooraf toestemming aangegaan word:

- 1 in die verdediging of skikking van enige eis ingevolge hierdie afdeling van die Polis of enige aksie of vervolging wat teen die Versekerde aanhangig gemaak word ten opsigte van Besering of Skade of ander aanspreeklikheid soos verseker ingevolge hierdie Afdeling van die Polis.
2. in die verteenwoordiging by enige geregtelike doodsondersoek of ongeluksnavraag ten opsigte van Besering wat die onderwerp van skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling van die Polis mag wees en/of in die verdediging van enige geregtelike stappe in 'n Hof met toepaslike jurisdiksie ten opsigte van aangeleenthede wat die onderwerp van skadeloosstelling ingevolge hierdie Afdeling van die Polis mag wees.

Skade sal beteken verlies van of fisieke skade aan tasbare eiendom of onregmatige aantasting van die genieting van regte oor tasbare eiendom.

Werknemer sal beteken person(e) in diens van die Versekerde ingevolge 'n dienskontrak of vakleerlingskap.

Algemene aanspreeklikheid soos aangedui in die Bylae, sal verband hou met die skadeloosstellingsperke en eerste bedrae betaalbaar van toepassing op enige eis wat gedek is ingevolge hierdie afdeling wat nie sy eie meer spesifieke skadeloosstellingsperke of eerste bedrae betaalbaar het nie.

Besering sal beteken dood, liggaamlike besering, geestesbesering, kwaal (liggaamlik of geestelik) of siekte van of aan enige persoon.

Besoedeling sal beteken die emissie, uitlating, vrylating, verspreiding, wegdoening, deursypeling of ontsnapping van vaste, vloeibare of gasagtige of termiese besmetters of prikkelmiddels insluitende dampe, reuke, stanke, vogtigheid, walms, rook, roet of ander lugpartikels, sure, alkalieë, chemikalieë en afval, elektromagnetiese golwe, geraas, vibrasies, ander emissies van afval of skadelike stowwe in of op die grond, die atmosfeer of enige waterweg of liggaam van water.

Produk sal beteken enige tasbare eiendom (insluitend houers en etikette) nadat dit die bewaring of beheer van die Versekerde verlaat het, wat ontwerp, gespesifiseer, geformuleer, vervaardig, gebou, geïnstalleer, verkoop, verskaf, versprei, behandel, gediens, gewysig of herstel is deur of namens die Versekerde.

Gebiedsperke sal beteken die Gebiedsperke soos in die Bylae van hierdie polis vermeld.

SKADELOOSSTELLINGSPERKE

Die bedrag betaalbaar, met inbegrip van enige Koste en Uitgawes, vir

1. enige eis of aantal eise vir enige enkele gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, sal hoogstens beloop die Skadeloosstellingsperk wat in die Bylae teenoor "Skadeloosstellingsperk (per gebeurtenis)" vermeld word;
2. alle eise gedurende enige enkele (jaarlikse) Versekeringstydperk sal nie meer wees nie as die Skadeloosstellingsperk soos aangedui in die Bylae teenoor "Skadeloosstellingsperk (per Versekeringstydperk)".

Indien die premies maandeliks per debietorder betaal word, word die woorde "per Versekeringstydperk" gewysig om te lees "vir enige enkele tydperk van 12 agtereenvolgende maande vanaf die intree- of hernuwingsdatum".

Indien 'n gebeurtenis van enige enkele oorspronklike oorsaak tot 'n eis of 'n reeks eise aanleiding gee wat die onderwerp van skadeloosstelling is ingevolge meer as een uitbreiding van hierdie Afdeling, word elke uitbreiding afsonderlik toegepas en is dit onderhewig aan sy eie afsonderlike Skadeloosstellingsperk, altyd met dien verstande dat die totale bedrag van die Maatskappy se aanspreeklikheid hoogstens die hoogste Skadeloosstellingsperk beloop wat beskikbaar is ingevolge enige van die Uitbreidings wat skadeloosstelling bied vir die eis of reeks eise.

Indien meer as een Versekeringstydperk van hierdie Polis, na die hernuwing of vervanging daarvan, van toepassing mag wees op 'n oorspronklike oorsaak of bron, word die Maatskappy se aanspreeklikheid beperk tot die maksimum Skadeloosstellingsperk vir enige sodanige Versekeringstydperk. Indien die premie maandeliks deur debietorder betaal word, sal die woorde "vir enige enkele sodanige Versekeringstydperk" verander word om te lees as "vir enige enkele tydperk van 12 agtereenvolgende maande vanaf die intree- of hernuwingsdatum."

SPESIFIEKE UITSLUITINGS

Die Maatskappy stel die Versekerde nie ten opsigte van die volgende skadeloos nie:

1. aanspreeklikheid as gevolg van Besering van enige Werknemer wat voortspruit uit en in die loop van diens by die Versekerde.
2. Skade aan:
  - 2.1 eiendom wat aan die Versekerde behoort;
  - 2.2 eiendom wat in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde of enige werknemer van die Versekerde is, maar hierdie uitsluiting is nie van toepassing nie op persele (of die inhoud daarvan) wat tydelik deur die Versekerde geokkupeer word vir werk daar binne;
  - 2.3 daardie deel van enige eiendom waaraan die Versekerde werk of gewerk het, indien sodanige Skade regstreeks weens sodanige werk ontstaan.
3. aanspreeklikheid wat volg op Besering of Skade:
  - 3.1 wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige advies of behandeling van 'n professionele aard (behalwe noodhulpbehandeling) wat deur of in opdrag van die Versekerde gegee of toegedien word.
  - 3.2 wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met die eienaarskap, besit of gebruik deur of namens die Versekerde van enige meganies aangedrewe voertuig (behawe 'n trapfiets of grassnyer of enige voetgangerbeheerde tuintoerusting) of sleepwa of van enige watervaartuig (behalwe nie-gemotoriseerde watervaartuie waarvan die lengte nie 6 meter oorskry nie en wat slegs op binnelandse waterweë gebruik word), lokomotief of rollende materiaal, met dien verstande dat hierdie uitsluiting nie die Maatskappy onthef nie van die verpligting om die Versekerde skadeloos te stel ten opsigte van aanspreeklikheid wat volg op Besering of Skade wat veroorsaak word of ontstaan buite die grense van enige rybaan of deurgang in verband met die laai of aflaai van enige

voertuig, in die mate wat sodanige Besering of Skade nie deur enige ander versekeringspolis verseker is nie.

3.3 wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met:

3.3.1 die hervulling of ontlading van brandstof van lugvaartuie;

3.3.2 die eienaarskap, besit, instandhouding, bedryf of gebruik van lugvaartuie of 'n lugredery;

3.3.3 die eienaarskap, huur of bruikhuur van enige lughawe, landingstrook of helikopterdek;

3.4 wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige Produk behalwe voedsel en drank wat verskaf word vir verbruik op die perseel van die Versekerde.

4. Skade wat veroorsaak word deur vibrasie of die verwydering of verswakking of steuring van die stut van enige grond, gebou of ander struktuur.

5. 5.1 aanspreeklikheid ten opsigte van Besering, Skade of verlies van gebruik van eiendom wat regstreeks of onregstreeks veroorsaak word deur Besoedeling, altyd met dien verstande dat hierdie uitsluiting nie van toepassing is nie waar sodanige Besoedeling deur 'n skielike, onbeplande of onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak word;

5.2 die koste van die verwydering, vernietiging of opruiming van stowwe wat uit Besoedeling voortspruit, tensy die Besoedeling deur 'n skielike, onbeplande en onvoorsiene gebeurtenis veroorsaak word.

Hierdie uitsluiting brei nie die polis uit om enige aanspreeklikheid te dek wat by die afwesigheid van hierdie uitsluiting nie ingevolge hierdie polis verseker sou gewees het nie.

6 boetes, strafvoltagekings, straf-, bestraffende of wraaksugtige skadevergoeding.

7 7.1 Skadevergoeding ten opsigte van uitsprake, toekennings of skikkings wat in die eerste instansie gemaak is andersins as deur 'n hof van bevoegde jurisdikste binne die gebiede in die Bylae teenoor "Jurisdiksie" vermeld (of ten opsigte van enige bevel wat enige plek in die wêreld gemaak word om sodanige uitspraak, toekenning of skikking óf in geheel óf gedeeltelik af te dwing).

7.2 koste en uitgawes van litigasie wat deur enige eiser van die Versekerde verhaal word wat nie aangegaan is in en verhaalbaar is nie in die gebiede in die Bylae teenoor "Jurisdiksie" vermeld.

8 enige eis wat voortspruit uit 'n gebeurtenis wat aan die Versekerde bekend is:

8.1 wat nie ingevolge Algemene Voorwaarde 6 by die Maatskappy aangemeld is nie;

8.2 voor die aanvang van hierdie afdeling of die aanvang van enige uitbreiding onder hierdie afdeling.

9 die eerste bedrag betaalbaar. Die Versekerde is verantwoordelik vir die eerste bedrag betaalbaar in die Bylae vermeld van enige eis of aantal eise wat voortspruit uit alle gebeurtenisse van 'n reeks wat volg op of toe te skryf is aan enige enkele bron of oorspronklike bron of oorsaak. Die bepaling van hierdie klousule is van toepassing op eise wat voortspruit uit Skade of Besering en is van toepassing op Koste en Uitgawes.

10 aanspreeklikheid as gevolg van Besering of Skade wat voortspruit uit moedswillige, doelbewuste en opsetlike verontagsaming deur die bestuur van die Versekerde om redelike voorsorgmaatreëls te neem ter voorkoming van enige gebeurtenis of omstandigheid wat kon aanleiding gee tot 'n eis.

11 enige werklike of beweerde eis of eise wat op watter manier ook al ontstaan in verband met of gebaseer op of voortspruitend uit of wat op enige manier te doen het met werklike of beweerde wederregtelike mededinging, onbillike praktyke, misbruik van monopolie mag, kartelaktiwiteit of wat andersins mag voortspruit uit of gebaseer wees op of verband hou met enige oortreding van die Wet op Mededinging, Wet Nr. 89 van 1998 (soos gewysig) of enige soortgelyke voorskrif, wet of regulasie soos van krag mag wees in enige jurisdiksie of land waar die Versekerde se aanspreeklikheid ontstaan het.

12 aanspreeklikheid as gevolg van Besering of Skade wat voortspruit uit die eienaarskap, besit of gebruik deur of namens die Versekerde van enige dier.

13 aanspreeklikheid as gevolg van Besering of Skade wat voortspruit uit die eienaarskap of gebruik van 'n damwal of kanaal of die opvangs of omleiding van water deur die Versekerde of enige persoon wat namens die Versekerde optree.

14 aanspreeklikheid as gevolg van Besering of Skade wat voortspruit uit enige jagfasiliteit of -bedrywigheid wat deur die Versekerde gereël is of aan enige derde party aangebied is, maar dit sal nie van toepassing wees

op die Versekerde se eie jagaktiwiteite as 'n jagter nie.

- 15 aanspreeklikheid as gevolg van Besering of Skade wat voortspruit uit die verspreiding van brand vanaf die Versekerde se perseel.

MEMORANDUM

Algemene uitsluiting 1 word slegs ten opsigte van hierdie afdeling geskrap en deur die volgende vervang:

Hierdie afdeling dek nie Besering, Skade of aanspreeklikheid regstreeks of onregstreeks veroorsaak deur of in verband met of as gevolg van oorlog, inval, die optrede van 'n buitelandse vyand, vyandelikhede (hetsy oorlog verklaar is of nie), burgeroorlog, muitery, opstand, rebellie, revolusie, militêre of geïsurpeerde gesag nie.

SPESIFIEKE VOORWAARDES

1. Enige eis wat aanvanklik skriftelik teen die Versekerde ingestel word as gevolg van 'n Omskrewe Gebeurtenis wat ingevolge Algemene Voorwaarde 6 aangemeld word (hierna 'n "Aangemelde Gebeurtenis" genoem) sal hanteer word asof dit aanvanklik teen die Versekerde ingestel is op dieselfde dag waarop die Versekerde die gebeurtenis by die Maatskappy aangemeld het.
2. In die geval van kansellasië of nie-hernuwing van die polis mag die Versekerde 'n gebeurtenis ingevolge Algemene Voorwaarde 6 by die Maatskappy aanmeld tot 30 dae na die verstryking van die Versekeringstydperk met dien verstande dat sodanige gebeurtenis gedurende die Versekeringstydperk plaasgevind het.
3. Enige reeks eise wat gedurende die Versekeringstydperk deur een of meer eisers teen die Versekerde ingestel word as gevolg van een gebeurtenis of reeks gebeurtenisse met een oorspronklike oorsaak of bron, sal hanteer word asof almal aanvanklik teen die Versekerde ingestel is:
  - 3.1 op die datum waarop die Versekerde die gebeurtenis ingevolge Algemene Voorwaarde 6 aangemeld het;
  - of
  - 3.2 op die datum waarop die eerste eis van die reeks aanvanklik skriftelik teen die Versekerde ingestel word indien die Versekerde onbewus was van enige gebeurtenis wat tot 'n eis aanleiding kon gee.
4. Indien die feite nie vanselfsprek nie en die Maatskappy en die Versekerde nie onderling kan ooreenkom wanneer die Besering of Skade plaasgevind het nie, word vir die doeleindes van die bepaling van die skadeloosstelling wat verleen word:
  - 4.1 die Besering geag as synde plaas te gevind het toe die eiser die eerste keer 'n gekwalifiseerde praktisyn aangaande sodanige Besering gespreek het, hetsy dit op daardie tydstip korrek gediagnoseer is al dan nie. Indien geen sodanige konsultasie plaasgevind het nie, word die Besering geag as synde plaas te gevind het toe die Versekerde die eerste keer daarvan in kennis gestel is;
  - 4.2 die Skade geag as synde plaas te gevind het toe dit die eerste keer aan die eiser duidelik geword het, selfs al was die oorsaak onbekend.

KLOUSULES EN UITBREIDINGS

Andersins onderhewig aan die terme, uitsluitings en voorwaardes van hierdie afdeling en die Algemene afdeling (waarvan alles geldig en toepaslik bly, tensy spesifiek hieronder geskrap of verander), word die dekking ingevolge hierdie afdeling verander of uitgebrei soos hieronder uiteengesit onder elke uitbreiding en klousule (maar waar van toepassing soos hieronder aangedui, slegs indien sodanige uitbreidings en klousules as ingesluit in die Bylae vermeld word) onderhewig aan enige versekerde bedrae of eerste bedrae betaalbaar soos vermeld in die Bylae onder elke uitbreiding.

Verkrygings en nuwe besighede (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Die skadeloosstelling wat deur hierdie afdeling van die Polis verleen word, word uitgebrei tot enige maatskappy wat deur die Versekerde gedurende die Versekeringstydperk gestig en/of verkry word binne 'n tydperk van 90 dae van sodanige stigting en/of verkryging.

Altyd met dien verstande dat:

1. die Terugwerkende datum ten opsigte van sodanige nuwe maatskappy geag word as die datum te wees waarop 'n nuut-gestigte en/of verkrygte maatskappy die eerste keer aanspreeklikheidsversekering aangekoop het van die tipe hiervolgens verseker op 'n "Eise ingestel" grondslag, onderworpe aan 'n verklaring deur die nuut-verkreë maatskappy se vorige bestuur van geen bekende of aangemelde eise of omstandighede wat waarskynlik aanleiding sal gee tot 'n eis op die datum van verkryging nie. In geval van geen sodanige verklaring sal die Terugwerkende datum die datum van die verkryging wees;
2. die Versekerde se sake-aktiwiteite onveranderd bly;
3. die jaarlikse omset van alle nuut-gestigte en/of verkrygte maatskappye nie meer is as 5% (vyf persent) van die beraamde jaarlikse omset van die Versekerde, soos aan die Maatskappy bekend gemaak by die inwerkingtreeding hiervan nie;
4. die Versekerde die Maatskappy in kennis sal stel van sodanige stigtings en/of verkrygings voor die 90 dae verstrykhet en die Maatskappy die bepalings van hierdie afdeling van die Polis dien ooreenkomstig mag wysig.

Bykomende Versekerde

Die Maatskappy stel ook die volgende skadeloos asof 'n afsonderlike polis aan elk uitgereik is:

1. in die geval van die dood van die Versekerde, enige persoonlike verteenwoordiger van die Versekerde ten opsigte van aanspreeklikheid wat deur die Versekerde opgeloop is;
2. enige vennoot of direkteur of werknemer van die Versekerde (indien die Versekerde dit verlang) teen enige eis waarvoor die Versekerde op skadeloosstelling ingevolge hierdie versekering geregtig is;
3. in die mate wat dit deur enige kontrakvoorwaardes vereis word en in verband met enige aanspreeklikheid wat voortspruit uit die uitvoer van enige kontrak, enige werkgewer wat vermeld word in enige kontrak wat die Versekerde vir die doeleindes van die besigheid aangaan;
4. ten opsigte van die werksaamhede van enige sosiale of sportklub, welsynsorganisasie, noodhulp-, brandweer of ambulansdiens, kafeteria en dies meer wat aan die Versekerde behoort of deur hom tot stand gebring is tot voordeel van sy werknemers:
  - 4.1 enige beaampte of lid daarvan;
  - 4.2 enige besoekende sportspan of lid daarvan.

Met dien verstande dat:

- (i) die Maatskappy se totale aanspreeklikheid hoogstens die Skadeloosstellingsperke beloop wat in die Bylae vermeld word;
- (ii) enige persoon of organisasie op wie die uitbreiding van toepassing is nie geregtig is op skadeloosstelling ingevolge enige ander polis nie;
- (iii) die skadeloosstelling ingevolge 1, 2 en 3 hierbo slegs van toepassing is ten opsigte van aanspreeklikheid waarvoor die Versekerde op skadeloosstelling geregtig sou gewees het indien die eise teen die Versekerde ingestel was.

Die Maatskappy doen vir die doel van hierdie uitbreiding afstand van alle subrogasie- of gedingvoeringsregte wat hy mag hê of wat hy mag verkry teen enige van bogenoemde en elke party waarop die skadeloosstelling hierkragens van toepassing is, moet die bepalings, uitsluitings en voorwaardes (algemeen sowel as spesifiek) van hierdie versekering nakom, uitvoer en daaraan onderworpe wees in soverre dit van toepassing mag wees.

Diere (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsondering 12 word geskrap en die skadeloosstelling wat deur hierdie uitbreiding verleen word, sal Besering of Skade insluit wat veroorsaak is deur diere (waarvan die Versekerde die eienaar is of waarvoor die

Versekerde wetlik verantwoordelik is) gebruik of aangehou deur die Versekerde in verband met die Versekerde se Besigheid:

1. terwyl aangejaag enige plek binne die Gebiedsperke met dien verstande dat die Versekerde redelike voorsorg tref om te voldoen aan wetgewing met betrekking tot die aanjaag van diere op openbare paaie;
2. terwyl op enige perseel van die Versekerde;
3. terwyl by enige ligging (met uitsluiting van enige perseel van die Versekerde) te enige plek binne die Gebiedsperke waar sodanige diere tydelik aangehou word of tydelik gehuisves word;
4. terwyl hulle wegloop vanaf die ligging waarna in 3 hierbo verwys word of wegloop vanaf die perseel waarna in 2 hierbo verwys word.

Parkeerterreine (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Nieteenstaande die voorbehoudsbepalings van spesifieke uitsluiting 2.2, stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van aanspreeklikheid, soos hierin bepaal, wat voortspruit uit verlies van of skade aan voertuie en hulle inhoud en toebehore, die eiendom van huurders, klante, besoekers of werknemers van die Versekerde wat parkeergeriewe gebruik wat deur die Versekerde voorsien word.

Skoonmaak / droogskoonmaak van gaste se besittings (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsluitings 2.2 en 2.3 sal nie van toepassing wees nie op verlies of skade aan gaste se wasgoed terwyl dit die proses van skoonmaak of droogskoonmaak ondergaan.

Hierdie uitbreidings is slegs van toepassing op daardie gedeelte van die risiko wat verband hou met die gastehuis en/of jaghuis indien ingevolge hierdie afdeling verseker.

Kruisaanspreeklikhede

Indien meer as een Versekerde in die Bylae vermeld word, stel die Maatskappy elke Versekerde afsonderlik, en nie gesamentlik nie, skadeloos en enige aanspreeklikheid wat tussen sodanige Versekerdes ontstaan, word hanteer as of afsonderlike polisse aan elk uitgereik is, met dien verstande dat die totale aanspreeklikheid van die Maatskappy hoogstens die Skadeloosstellingsperk beloop wat in die Bylae vermeld word.

Damwal- of kanaalaanspreeklikheid (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsluiting 13 word geskrap.

Nood mediese onkoste (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Die Maatskappy stel die Versekerde skadeloos vir alle billike onkoste wat deur die Versekerde aangegaan word vir sodanige onmiddellike mediese behandeling as wat nodig mag wees ten tyde van 'n ongeval wat Besering veroorsaak aan enige persoon wat ingevolge hierdie afdeling die onderwerp van 'n skadeloosstellingseis teen die Versekerde mag wees.

Eiendom van werknemers en besoekers (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsluiting 2.2 is nie van toepassing nie op eiendom wat behoort aan enige vennoot, direkteur of werknemer van die Versekerde of enige besoeker aan die Versekerde se perseel.

Verlengde aanmeldingsopsie (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Na die keuse van die Versekerde en onderworpe aan die betaling van 'n bykomende premie wat bepaal sal word en onderworpe aan al die bepalings, uitsluitings en voorwaardes van hierdie afdeling, stem die Maatskappy in om die tydperk waartydens die Versekerde 'n gebeurtenis ingevolge Algemene Voorwaarde 6 mag aanmeld, te verleng vir 'n tydperk waarop ooreengekom sal word, maar onder geen omstandighede langer as 36 maande nie (hierna die "verlengde aanmeldingstydperk" genoem), met dien verstande dat:

1. hierdie opsie net uitgeoefen mag word indien die Maatskappy hierdie afdeling kanselleer of weier om dit te hernu;
2. hierdie opsie skriftelik deur die Versekerde uitgeoefen moet word binne 30 dae na kansellering of nie-hernuwing;
3. hierdie opsie, nadat dit uitgeoefen is, nie deur die Versekerde of die Maatskappy gekanselleer kan word nie;
4. die Versekerde nie versekering verkry het wat in omvang en dekking gelykstaande is aan die afdeling wat verstryk

het nie;

5. die Maatskappy slegs aanspreeklik is vir 'n Omskrewe Gebeurtenis wat plaasgevind het ná die terugwerkende datum, maar voor die datum van kansellasië of nie-hernuwing;
6. eise wat aanvanklik teen die Versekerde ingestel word of enige Gebeurtenis wat deur die Versekerde aangemeld word gedurende die verlengde aanmeldingstydperk hanteer word asof dit aanvanklik ingestel of aangemeld is op die laaste dag voor kansellasië of nie-hernuwing;
7. die totale bedrag wat deur die Maatskappy betaalbaar is vir eise wat ingestel word of Gebeurtenisse wat aangemeld word gedurende die verlengde aanmeldingstydperk, nie die uitwerking het dat dit die Skadeloosstellingsperk wat op die laaste dag voor kansellasië of nie-hernuwing van toepassing was, verhoog nie.

Brandbluskoste (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Onderhewig aan die skadeloosstellingsperk in die bylae, sal die Maatskappy die Versekerde skadeloos stel vir alle redelike brandbluskoste en –uitgawes waarvoor die Versekerde regtens aanspreeklik word om te betaal as gevolg van die blus of bestryding van brand (insluitende watergooi-aktiwiteite vanuit die lug) ten einde die verspreiding van sodanige brand buite die grense van die Versekerde se eie perseel te voorkom.

Die Maatskappy sal ook, onderhewig aan die aparte skadeloosstellingsperk teenoor “Koste van vuurleidingsvliegtuig” die Versekerde skadeloos stel vir die redelike koste en uitgawes waarvoor die Versekerde regtens aanspreeklik word om te betaal as gevolg van die uitroep en bystand van 'n Vuurleidingsvliegtuig wat aan “Working on Fire (WOF)” behoort, wat deur die Brandbeskermingsbeampte van 'n geregistreerde Brandbeskermingsvereniging aangevra is vir die doeleinde om die brand op te spoor of vir die leiding van die helikopter of ander lugvaartuig benodig vir watergooi-aktiwiteite by die toneel van die brand.

Indien, ten tyde van enige voorval wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie uitbreiding, skadeloosstelling ook ingevolge enige ander versekering verskaf word, dra hierdie uitbreiding nie saam met enige ander versekering by nie, behalwe met betrekking tot enige oorskryding bó die bedrag wat deur sodanige ander versekering betaalbaar is.

Gratis advies (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Nieteenstaande enigiets teenstrydig vervat in spesifieke uitsluiting 3.1, stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van Omskrewe Gebeurtenisse wat veroorsaak word deur die onopsetlike versuim van die Versekerde om die regsplig na te kom om behoorlike sorg verskuldig aan 'n ander persoon of party, uit te oefen in die verskaffing van tegniese inligting of advies aan sodanige persoon of party, met dien verstande dat hierdie afdeling nie aanspreeklikheid dek nie:

1. wat voortspruit uit die bankrotskap van die Versekerde;
2. wat voortspruit uit finansiële dienste en/of kosteberamings wat deur of namens die Versekerde gelewer is;
3. wat voortspruit uit laster;
4. wat voortspruit uit ontwerp, formule, toesig, behandeling of advies wat deur of namens die Versekerde gelewer is in ruil vir 'n fooi.
5. wat voortspruit vanuit tegniese inligting of advies verskaf in verband met 'n Produktsy die uitbreiding vir Produktaanspreeklikheid ingesluit is in die Bylae.

Indien, ten tyde van enige voorval wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie uitbreiding, skadeloosstelling ingevolge enige ander versekering verskaf word, dra hierdie uitbreiding nie saam met enige ander versekering by nie, behalwe met betrekking tot enige oorskryding bó die bedrag wat deur sodanige ander versekering betaalbaar is.

Jagtersaanspreeklikheid (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Nieteenstaande enige iets tot die teendeel vervat in spesifieke uitsluiting 14, word hierdie afdeling uitgebrei om skadeloosstelling aan die Versekerde te verskaf teen aanspreeklikheid wat voortspruit uit enige jagaktiwiteite wat deur die Versekerde gereël is, met dien verstande dat:

1. enige besoekers wat aan sodanige jagaktiwiteite deelneem en wie nie permanente inwoners van die Republiek van Suid-Afrika is nie, deur 'n Professionele Jagter vergesel word wat in besit is van 'n geldige professionele jagpermit;
2. enige besoekers wat nie onder 1 hierbo beskryf is nie, vergesel word deur die Versekerde of 'n werknemer

van die Versekerde;

3. voor deelname aan enige jagaktiwiteite, alle besoekers 'n dokument sal onderteken wat deur 'n gekwalifiseerde prokureur opgestel is wat die Versekerde of enige vennoot of direkteur of werknemer van die Versekerde kwytstel van aanspreeklikheid as gevolg van enige jagaktiwiteite;
4. die Versekerde moet voldoen aan alle wetgewing, verordeninge en plaaslike, munisipale, streeks- en regeringsregulasies wat op jagaktiwiteite van toepassing is.

Produkwaarborg (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Dekking ingevolge hierdie uitbreiding sal slegs van toepassing wees indien die uitbreiding vir Produk aanspreeklikheid ook in die bylae as ingesluit vermeld is.

Die Maatskappy sal die Versekerde skadeloos stel teen enige koste en uitgawes waarvoor die Versekerde regtens aanspreeklik sal word om te betaal vir die verwydering, herstel, verandering, behandeling of vervanging van enige produk (of enige gedeelte daarvan) wat onklaar of foutief is of wat versuim om sy bedoelde funksie uit te voer (of om op te tree soos gespesifiseer of gewaarborg) waarvoor dit vervaardig, verkoop, verskaf, geïnstalleer, herstel, verander of behandel is deur of namens die Versekerde.

Bykomende Spesifieke Uitsonderings (van toepassing op die uitbreiding vir Produkwaarborg)

Hierdie uitbreiding dek nie:

- 1 enige koste en uitgawes aangegaan deur die Versekerde in die herroeping van enige produk (of enige gedeelte daarvan);
- 2 aanspreeklikheid wat voortspruit uit besering en skade;
- 3 aanspreeklikheid vir gevolglike verlies van enige aard wat volg op die versuim van die produk (of enige gedeelte daarvan) om sy bedoelde funksie uit te voer;
- 4 aanspreeklikheid wat voortspruit uit enige produk (of enige gedeelte daarvan) wat bedoel is om geïnstalleer te word of geïnstalleer is in, of bedoel is om deel te vorm en deel vorm van 'n lugvaartuig;
- 5 aanspreeklikheid wat voortspruit uit enige produk (of enige gedeelte daarvan) wat nie deur die Versekerde aan kliënte gelever is nie en wat in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is;
- 6 aanspreeklikheid wat plaasvind in die Verenigde State van Amerika of Kanada wat voortspruit uit enige produk (of gedeelte daarvan) deur of in opdrag van die Versekerde verkoop of verskaf, indien sodanige produk, na die wete van die Versekerde deur of namens die Versekerde, na die Verenigde State van Amerika of Kanada uitgevoer is;
- 7 enige koste en uitgawes deur die Versekerde aangegaan as gevolg van die ingryping deur enige regering of openbare owerheid.

Produk aanspreeklikheid (insluitende defektiewe vakmanskap) (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Nieteenstaande enigiets teenstrydigs vervat in spesifieke uitsluiting 2.3 en 3.4, stel die Maatskappy die Versekerde skadeloos ten opsigte van Omskrewe Gebeurtenisse wat plaasvind te enige plek in die wêreld elders as op 'n perseel wat deur die Versekerde geokkupeer word en wat veroorsaak word deur enige Produk met betrekking tot die besigheid (insluitende foutiewe aflewering en aflewering van verkeerde Produkte). Die Terugwerkende datum waarna verwys word in die Omskrewe Gebeurtenisse is die Terugwerkende datum wat teenoor hierdie uitbreiding in die Bylae vermeld word.

Die bedrag wat ingevolge hierdie uitbreiding betaalbaar is, met inbegrip van enige Koste en Uitgawes, sal hoogstens die Skadeloosstellingsperk (per gebeurtenis) en/of Skadeloosstellingsperk (per Versekeringstydperk) vir hierdie uitbreiding beloop soos in die Bylae vermeld.

Bykomende spesifieke uitsonderings [van toepassing op die Uitbreiding: Produk aanspreeklikheid (insluitende defektiewe vakmanskap)]

Hierdie uitbreiding dek nie die volgende aanspreeklikhede nie:

1. vir die herstel-, verandering-, herroeping-, opknapping- of vervangingskoste van die Produk of deel daarvan (insluitende houers en etikette) wat Besering of Skade veroorsaak/of die verlies van gebruik van enige Produk of deel daarvan;
Vir die doeleindes van hierdie bykomende spesifieke uitsondering, word die term "vervanging" geag as synde in te sluit enige krediet of terugbetaling toegestaan of alternatiewe Produk verskaf deur of namens die Versekerde in plaas van die vervanging van die gebrekkige Produk;
2. vir die koste van die sloping, uitbreking, aftakeling, aflewering, herbouing, verskaffing en installering van die Produk en enige ander eiendom wat vir sodanige herstel, verandering of vervanging noodsaaklik is, tensy dit fisies deur die Produk beskadig is;
3. wat voortspruit uit die versuim van enige Produk of deel daarvan om sy bedoelde funksie te verrig of te werk soos gespesifiseer of gewaarborg, maar hierdie uitsluiting is nie van toepassing op gevolglike Besering of Skade nie;
4. wat voortspruit uit Produkte wat bedoel is om in 'n lugvaartuig geïnstalleer te word en daarin geïnstalleer is, of wat bedoel is om deel van 'n lugvaartuig uit te maak en deel daarvan uitmaak;
5. ten opsigte van Besering of Skade wat plaasvind in die Verenigde State van Amerika of Kanada en wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige Produkte wat deur of in opdrag van die Versekerde verkoop of verskaf is indien sodanige Produkte na die Versekerde se wete deur of namens die Versekerde na die Verenigde State van Amerika of Kanada uitgevoer is.
6. vir enige gebrek in enige Produk of enige deel daarvan waarvan die Versekerde bewus was voor die aanvang van hierdie uitbreiding;
7. veroorsaak deur enige Produk wat in die Bylae gelys word teenoor "Uitgeslote produkte".

Produkherroeping (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Dekking ingevolge hierdie uitbreiding sal slegs van toepassing wees indien die uitbreiding vir Produk aanspreeklikheid ook in die bylae as ingesluit vermeld is.

Die Maatskappy sal die Versekerde skadeloos stel met betrekking tot enige Koste en Uitgawes aangegaan ten einde die Versekerde se Produk (of enige gedeelte daarvan) te herroep as gevolg van 'n besluit wat deur die Versekerde of ander gedurende die versekeringstydperk geneem is en gedurende die versekeringstydperk aan die Maatskappy bekend gemaak is dat dit nodig is om sodanige Produkte te herroep aangesien hulle gebruik of verbruik (of voortgesette gebruik of verbruik) Besering of Skade kan veroorsaak waarvoor die Versekerde regtens aanspreeklik mag word.

Indien die herroeping deur die Versekerde in werking gestel is, word die Maatskappy se toestemming vooraf benodig (sodanige toestemming sal nie onredelik weerhou word nie).

Vir die doeleindes van hierdie uitbreiding sal **Koste en Uitgawes** beteken:

die redelike en noodsaaklike uitgawes aangegaan vir:

1. korrespondensie, advertensies in koerante en/of tydskrifte en aankondigings oor die televisie en/of radio met die uitsluitlike doel om die Versekerde se produkte te herroep;
2. vervoer (insluitend verpakking en/of tydelike bewaring) in verband met die terugsending van die produkte (of enige gedeelte daarvan) na die perseel van die Versekerde en/of die vervaardiger (of sy aangewese agente);
3. ondersoek, sortering en/of vernietiging op voorwaarde dat enige eis vir sodanige uitgawes nie finansiële groter is nie as 'n eis vir vervoeruitgawes.

Bykomende Spesifieke Uitsonderings (van toepassing op die uitbreiding vir Produkherroeping)

Hierdie uitbreiding dek nie aanspreeklikheid nie:

- 1 vir enige produk (of enige gedeelte daarvan);
- 2 vir die koste aangegaan vir die herstel, verandering, behandeling of vervanging van enige produk (of enige gedeelte daarvan);
- 3 vir of wat voortspruit uit werklike of vermeende opsetlike verandering, vervalsing of kontaminasie van die Versekerde se Produk;
- 4 wat voortspruit uit die herroeping van enige produk (of enige gedeelte daarvan):
  - 4.1 afgefoerseer op die Versekerde deur enige regerings- of openbare owerheid indien die Versekerde nie die herroeping in werking sou gestel het nie as dit nie vir die ingryping van genoemde regering of openbare owerheid was nie;
  - 4.2 wat in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is;
  - 4.3 as gevolg van foutiewe aflewering of foutiewe aanwysings van enige produk deur of namens die Versekerde
- 5 wat voortspruit uit enige produk indien die Versekerde voor die inwerkingtreding van hierdie afdeling daarvan bewus was dat die produk heel moontlik Besering of Skade kon veroorsaak
- 6 wat voortspruit uit die doelbewuste of opsetlike:
  - 6.1 oortreding van nasionale of plaaslike regulasies deur die Versekerde;
  - 6.2 versuim van die Versekerde se tegniese of administratiewe bestuur om redelike voorsorg te tref om eise te voorkom;
- 7 wat voortspruit uit enige produk (of enige gedeelte daarvan) binne die Verenigde State van Amerika of Kanada, indien sodanige produk deur of in opdrag van die Versekerde verkoop of verskaf, na die Versekerde se wete, deur of namens die Versekerde na die Verenigde State van Amerika of Kanada uitgevoer is.

Verspreiding van brand (indien in die bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsluiting 15 word geskrap. Dit is 'n voorwaarde van hierdie uitbreiding dat die Versekerde by die plaasvind van 'n gebeurtenis wat aanleiding gee tot 'n eis ingevolge hierdie uitbreiding ook voldoen aan die voorskrifte van die Nasionale Wetop Veld- en Bosbrande Nr. 101 van 1998 (soos gewysig).

Hierdie uitbreiding sal nie aanspreeklikheid insluit nie vir skade aan suikerriet- en houtplantasies tensy in die bylae teenoor "Skade aan suikerriet- of houtplantasies" dit as "ingesluit" aangedui is.

Die eerste bedrag betaalbaar waarvoor die Versekerde verantwoordelik sal wees sal wissel afhangend of aanspreeklikheid vir skade aan suikerriet- of houtplantasies ingesluit is, of nie, en of die Versekerde 'n lid is van die plaaslike Brandbeskermingsvereniging, of nie. Teenoor die eerste bedrae betaalbaar in die bylae sal dit "skade aan suikerriet- of houtplantasies ingesluit" of "skade aan suikerriet- of houtplantasies uitgesluit" aandui sowel as "BBV lid" of "nie BBV lid nie" ten einde tussen die verskillende eerste bedrae betaalbaar te onderskei. Hierdie woorde soos aangedui teenoor die eerste bedrae betaalbaar is slegs om aan te dui wat die eerste bedrag betaalbaar is indien hierdie omstandighede van toepassing is en moet nie geïnterpreteer word om te beteken dat dekking skade aan suikerriet- of houtplantasies insluit of uitsluit nie (die voorafgaande bostaande paragraaf sal die uitsluitlike bepalende faktor wees).

Staatspoorwegowerhede en ander regeringsdepartemente (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Nieteenstaande die voorbehoudsbepalings van spesifieke uitsluitings 2.2 en 3.2, word hierdie afdeling uitgebrei om die Versekerde skadeloos te stel:

1. teen aanspreeklikheid wat deur die Versekerde aanvaar word ingevolge enige kontrak wat aangegaan word met, of vrywaring wat verleen word aan, Transnet, die staat of semi-staatsdepartemente, provinsiale administrasies, munisipaliteite en/of soortgelyke liggame wat die gebruik van spoorwagsylyne dek of ten opsigte van vervoerooreenkomste (gevaarlike persele) en/of ooreenkomste van 'n soortgelyke aard;
2. teen aanspreeklikheid wat voortspruit uit verlies van of skade aan eiendom wataan Transnet behoort terwyl dit in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde is;

3. ten opsigte van aanspreeklikheid wat veroorsaak word deur of deur middel van of in verband met enige voertuig, sleepwa, lokomotief of rollende materiaal wat aan Transnet behoort terwyl dit by enige spoorwagsylyn deur of namens die Versekerde gebruik word.

Statutêre regsverdedigingskoste (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Indien die Versekerde dit verlang, stel die Maatskappy die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde skadeloos teen koste en uitgawes wat hoogstens die bedrag beloop wat in die Bylae vermeld word en wat met die toestemming van die Maatskappy aangegaan word deur of namens die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde in die verdediging van enige vervolging van sodanige persoon in die loop van sy beroep by die Versekerde en wat voortspruit uit 'n beweerde oortreding van enige wet in die loop van die Besigheid gedurende die Versekeringstydperk.

Met dien verstande dat:

1. die Maatskappy in die geval van 'n appèl nie sodanige persoonskadeloos stel nie, tensy 'n senior advokaat wat deur die Maatskappy goedgekeur is, adviseer dat sodanige appèl na sy mening behoort te slaag;
2. die Maatskappy nie sodanige persoon skadeloos stel ten opsigte van enige boete of bestraffing wat deur enige magistraat of regter opgelê word nie en ook nie ten opsigte van enige verlies wat daarop volg nie;
3. sodanige persoon, asof hy die Versekerde is, die bepalinge, uitsluitings en voorwaardes van hierdie polise hierdie afdeling daarvan nakom, uitvoer en daaraan onderworpe is in soverredit van toepassing mag wees;
4. indien die vervolging ontstaan uit of in verband met enige Produk, die Maatskappy slegs die Versekerde of enige werknemer, vennoot of direkteur van die Versekerde skadeloos stel indien die uitbreiding vir Produk aanspreeklikheid in die Bylae as ingesluit vermeld word.

Huurdersaanspreeklikheid (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsluitings 2.2 en 3.2 van hierdie afdeling is nie van toepassing nie ten opsigte van persele wat deur die Versekerde as huurder (maar nie as eienaar nie) geokkupeer word.

Handelswerktuig (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsluiting 3.2 is nie van toepassing op die werkverrigting, as 'n werktuig, van enige voertuig of toerusting wat deel uitmaak van sodanige voertuig of daaraan vasgeheg is nie, met dien verstande dat die Maatskappy nie hierkragtens aanspreeklik is nie ten opsigte van soveel van enige aanspreeklikheid as wat binne die bestek van enige soort Motorvoertuigversekering of wetgewing ten opsigte van verpligte derdepartyversekering val nie, ongeag of geen sodanige versekering van krag is of aangegaan is. Die Maatskappy is ook nie aanspreeklik nie indien enige ander soort Motorversekering wat dieselfde aanspreeklikheid dek, deur die Versekerde aangegaan is.

Handelswerktuig – uitgebreide dekking (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Die bogenoemde uitbreiding vir handelswerktuig word uitgebrei om enige voertuig wat as 'n handelswerktuig van die Besigheid van die Versekerde hanteer word, in te sluit, hetsy sodanige voertuig binne die omvang van enige vorm van Motorversekering val, al dan nie.

Die bedrag betaalbaar ingevolge hierdie uitbreiding sal hoogstens die Skadeloosstellingsperk (per gebeurtenis) en/of Skadeloosstellingsperk (per Versekeringstydperk) vir hierdie uitbreiding beloop soos in die Bylae vermeld.

Met dien verstande dat die Maatskappy nie hierkragtens aanspreeklik sal wees nie:

1. ten opsigte van soveel van enige aanspreeklikheid as wat binne die bestek van enige wetgewing ten opsigte van verpligte derdepartyversekering val,
2. indien enige ander vorm van motorversekering deur die Versekerde aangegaan is wat dieselfde aanspreeklikheid dek;
3. indien die Besering of Skade op 'n openbare pad plaasvind.

Vir die doeleindes van hierdie uitbreiding, sal 'n openbare pad beteken enige pad wat deur die publiek gebruik word buiten 'n pad wat op privaat eiendom geleë is.

Los sleepwaens (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsluiting 3.2 sal, sover dit sleepwaens aangaan, nie van toepassing wees nie ten opsigte van enige sleepwa wat nie aan enige meganisaangedrewe voertuig vas is nie en wat nie per abuis daarvandaan losgekom het nie, met dien verstande dat die Maatskappynie hierkragtens aanspreeklik is nie vir die deel van enige aanspreeklikheid:

1. wat deur enige ander polis of polisse wat deur die Versekerde aangegaan is, verseker is of wat, in die afwesigheid van hierdie afdeling, so versekersou gewees het;
2. wat binne die bestek val van enige wetgewing ten opsigte van verpligte derdepartyversekering, ongeag of geen sodanige versekering van krag is of aangegaan is nie.

Vibrasie en verwydering van stut (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Spesifieke uitsluiting 4 word geskrap altyd met dien verstande dat die bedrag betaalbaar hoogstens die Skadeloosstellingsperk (per gebeurtenis) en Skadeloosstellingsperk (per Versekeringstydperk) sal beloop soos in die Bylae vermeld.

Pakhuishouersaanspreeklikheid (indien in die bylae as ingesluit vermeld en die "Tipe dekking" aangedui word as "Gevolglike verliese alleenlik" in die bylae)

Spesifieke uitsluiting 2.2 is nie van toepassing nie op aanspreeklikheid wat voortspruit uit verlies van of skade aan eiendom/goedere wat vir opbergingsdoeleindes in die bewaring of onder die beheer van die Versekerde of enige Werknemer van die Versekerde is, met dien verstande dat:

1. die Maatskappynie die Versekerde skadeloos stel nie ten opsigte van aanspreeklikheid, soos hierin bepaal, wat voortspruit uit verlies van of skade aan die eiendom/goedere hulself, maar slegs vir die gevolglike verliese wat spruit uit sodanige verlies of skade en waarvoor die Versekerde regtens aanspreeklik word om te betaal;
2. die verlies van of skade aan die eiendom/goedere in 'n pakhuis (gebou) plaasvind wat deur die Versekerde as eienaar of huurder gokkupeer word;

Bykomende spesifieke uitsluitings (van toepassing op die uitbreiding v i r Pakhuishouersaanspreeklikheid)

Hierdie uitbreiding dek nie aanspreeklikheid nie vir:

1. verlies of skade veroorsaak deur
  - 1.1 die oneerlikheid van enige prinsipaal, vennoot, direkteur of werknemer van die Versekerde of enige persoon aan wie die eiendom/goedere toevertrou is, hetsy sodanige persoon alleen optree of met ander persone saamspan;
  - 1.2 die opsetlike en wederregtelike verkoop of omskakeling van eiendom/goedere deur die Versekerde;
  - 1.3 vervalstepakhuiskwitansies;
  - 1.4 burgerlike beroering, arbeidsonluste, oproer, staking, uitsluiting of openbare onrus of enige daad of handeling wat daarop bereken of gerig is om enige van die voormelde te veroorsaak.
2. verlies van of skade aan kontant, bank- en valutanote, muntstukke (insluitende Krugerrande en soortgelyke muntstukke), tjeks (insluitende reisigertjeks), poswissels en orders, geldige verhandelbare pos-, inkomste- en vakansiebetalingseëls, kredietkaartstrokie en dokumente, sertifikate of ander middele van 'n verhandelbare aard, transportaktes, manuskripte of effekte van enige aard, juweliersware, diamante, goud, silwer, muntmetaal, edel- en halfedelmetale en -stene, lewende hawe en diere.

Onregmatige inhegtenisname en laster (indien in die Bylae as ingesluit vermeld)

Die Omskrewe Gebeurtenisse word uitgebrei om skadevergoeding in te sluit:

1. wat voortspruit uit onregmatige inhegtenisname (insluitende aanranding in verband met sodanige onregmatige inhegtenisname);
2. ten opsigte van lasterlike stellings, hetsy skriftelik of verbaal;

altyd met dien verstande dat die Skadeloosstellingsperk hoogstens die bedrag beloop soos vermeld in die Bylae.